

Výlet č. 1 (pátek 15.4. 2022)

Trasa N

Bílá Voda, léčebna, bus (375 m) – červená – U Šišky (500 m) **(1,5 km)** – červená – Růženec (600 m) **(4,5 km)** – červená – Pod Borůvkovou horou (845 m) **(7 km)** – červená – Borůvková hora, rozhl. (899 m) **(7,5 km)** – červená – Borůvková hora, rozc. (878 m) **(7,7 km)** – červená – Pod Bílou skálou (731 m) **(9 km)** – červená – Vysoký kámen, rozc. (667 m) **(10,5 km)** – červená – Vysoký kámen, vyhl. (691 m) a zpět **(11 km)** – červená – Kamenný most (445 m) **(12 km)** – červená – Hoštický potok, háj. (368 m) **(13,5 km)** – neznačeno – Bílý Potok, bus (300 m) **(16 km)** – neznačeno – Javorník, ekocentrum (297 m) **(17 km)**

Trasa S

Javorník, ekocentrum (297 m) – neznačeno – Bílý Potok, bus (300 m) **(1 km)** – neznačeno – Horní Hošice, bus (305 m) **(3,5 km)** – žlutá – Hor. Hošice, okraj (445 m) **(6 km)** – žlutá – Vysoký kámen, rozc. (667 m) **(8 km)** – červená – Vysoký kámen, vyhl. (691 m) a zpět **(8,5 km)** – červená – Pod Bílou skálou (731 m) **(10 km)** – červená – Borůvková hora, rozc. (878 m) **(11,3 km)** – červená – Borůvková hora, rozhl. (899 m) a zpět **(11,7 km)** – zelená PTTK – Przełęcz Łądecka (Travná CZ/PL) (670 m) **(14,7 km)** – žlutá – Celnice, host. (630 m) **(15,2 km)** – cyklostezka č. 6222 – Letiště (734 m) **(16,5 km)** – zelená – Sedm křížů (493 m) **(19,5 km)** – zelená – Hraniční potok (346 m) **(21 km)** – zelená – Javorník, býv. tábor (332 m) **(22 km)** – zelená – Javorník, nám. (300 m) **(23,5 km)** – neznačeno – Javorník, ekocentrum (297 m) **(25 km)**

Trasa V

Javorník, ekocentrum (297 m) – neznačeno – Bílý Potok, bus (300 m) **(1 km)** – neznačeno – Horní Hošice, bus (305 m) **(3,5 km)** – žlutá – Hor. Hošice, okraj (445 m) **(6 km)** – žlutá – Vysoký kámen, rozc. (667 m) **(8 km)** – červená – Vysoký kámen, vyhl. (691 m) a zpět **(8,5 km)** – červená – Pod Bílou skálou (731 m) **(10 km)** – červená – Borůvková hora, rozc. (878 m) **(11,3 km)** – červená – Borůvková hora, rozhl. (899 m) **(11,5 km)** – žlutá PTTK – Nad Wrzosówkou (757 m) **(12,5 km)** – neznačeno – Kostel sv. Karla Boromejského a zpět (733 m) **(12,7 km)** – žlutá PTTK – Wrzosówka (725 m) **(12,8 km)** – červená PTTK – Lutynia, kost. Sv. J. Nepomuckého (1047 m) **(14,8 km)** – neznačeno – Przełęcz Łądecka (Travná CZ/PL) (670 m) **(16 km)** – žlutá – Celnice, host. (630 m) **(16,5 km)** – žlutá – Pod celnicí (605 m) **(17 km)** – zelená – U Drtiče (590 m) **(17,5 km)** – zelená – Rozhraní (636 m) **(18,5 km)** – zelená – Prostřední pás (611 m) **(19 km)** – zelená – Pod Zálesím (490 m) **(21,5 km)** – zelená – Štít, rozc. (600 m) **(24 km)** – zelená – Čertovy kazatelny (453 m) **(25,5 km)** – zelená – Račí údolí, Tančírna (345 m) **(26 km)** – modrá – Tvrziště, bus (291 m) **(28 km)** – modrá – Javorník, nám. (300 m) **(29 km)** – neznačeno – Javorník, ekocentrum (297 m) **(30,5 km)**

Spojení

bus Javorník, aut. st. (8:27) – Javorník, Bílý Potok (8:33) – Bílá Voda, léčebna (8:47)

Občerstvení

Bílá Voda, restaurace Celnice, Travná, Račí údolí, Javorník

Zajímavosti a pamětihodnosti

Bílá Voda – nejsevernější obec českého Slezska, první zmínka z roku 1532, v roce 1742 zde byl podepsán protokol o postoupení Kladska Prusku, od r. 1748 povýšení části obce na městečko, vznikají tak 2 osady – Bílá Voda městys a Bílá Voda ves, dominantami obce rozsáhlý býv. piaristický klášterní areál a pozdně barokní farní poutní kostel Navštívení P. Marie z roku 1777, ve 20. století obývaly obec ženské řeholní řády, většina řeholnic je pohřbena na místním památkově chráněném hřbitově, v obci muzeum Bílá Voda, mezi další památky patří barokní socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1730, pozdně barokní socha sv. Floriána z roku 1766, v části Bílá Voda ves barokní zámek z r. 1690, od r. 1954 psychiatrická a protialkoholní léčebna; Na Vyhlídce – dřívější výletní místo, v bývalém vápencovém lomu Kukačka vápencová květena s ohroženými druhy (např. hořec křížatý, pupava obecná); Růženec – hraniční sedlo (583 m), bývalé místo přechodu poutníků z Kladska do kláštera v Bílé Vodě, osada Růženec (Rosenkranz) doložená roku 1638, zanikla v 60. letech 20. století; Horní Hoštice – část města Javorník, památkově chráněný pozdně barokní filiální kostel sv. J. Nepomuckého z roku 1789 a při silnici u státní hranice v regionu ojedinělá barokní kaple z r. 1700 s volutovým štítem; Vysoký kámen (691 m) – vyhlídková skála hojně využívaná horolezci, daleké výhledy do Polska (k vidění rozlehlé retenční nádrže Otmuchowské a Nyské jezero) a hřeben Rychlebských hor; Borůvková hora (899 m) – hraniční vrch s informačními panely o zdejších společných schůzkách českých a polských disidentů před rokem 1989, dnešní 26 m vysoká ocelovo-dřevěná rozhledna se zděným přístavkem pro turisty byla otevřena v roce 2006, z vyhl. ochozu panoramatický výhled na Jeseníky, Králický Sněžník, Rychlebské, Orlické, Bystřické hory a česko-polské pomezí; Wrzosówka – zaniklá obec po roce 1945, pův. osada zmiňována roku 1571, v roce 1939 škola, 25 domů, 100 obyvatel, dnes pouze 2 domy a pam. chráněný klasicistní kostel sv. Karla Boromejského z r. 1820; Lutynia – osada zmiňována roku 1346 při kupecké stezce, dříve těžba stříbra a olova, pozdně barokní filiální kostel sv. J. Nepomuckého z roku 1784, jz. od osady čedičový skalní útvar Czarne Urwisko (Černý útes), v bývalém lomu odhalena sloupcovitá čedičová odlučnost, tzv. kamenné varhany; Przełęcz Łądecka – hraniční sedlo (665 m), výchozí místo nejsnazšího výstupu na Borůvkovou horu, výhledy záp. směrem k polskému lázeňskému městu Łądek-Zdrój (Lázně Landek); Travná – část města Javorník, do r. 1948 název Krutvald, první zmínka již z roku 1290, pam. chráněný poutní areál zal. v pol. 19. století, novogotický farní kostel Neposkvrněného početí P. Marie z l. 1878-82 (vně kamenný, uvnitř cihlový), sz. od vsi u slabě radioaktivního pramene Saletta s údajně léčivou vodou (grotta a socha Panny Marie z r. 1889) poutní kaple P. Marie Salettské z roku 1889 z rezného zdiva se zvonice; Zálesí – část města Javorník, v 70. letech těžba uranových rud (smolince), minimuzeum o historii a současnosti Zálesí ve zrekonstruované márnici, vých. od osady býv. stěnový lom na mramor, ke zpracování sloužila vápenka v údolí Javornického potoka, v okolí Zálesí bohatý výskyt minerálů (přes 100 druhů); Sedm křížů – místo připomínající boje za 30-leté války mezi Rakušany a Švédy s pam. chráněným smírčím křížem ve tvaru maltézského kříže s chybějící „hlavou“ (výška 55 cm, rozpětí ramen 90 cm), dle pověsti zde stávalo 7 křížů na hrobech švédských důstojníků; Račí údolí – přírodní rezervace (62,04 ha, vyhl. v r. 1998) – společenstva lesů pralesovitého charakteru (bučiny, dubiny, bory, suťové lesy, údolní jasanovo-olšový luh, silikátové skály s typickou vegetací, evropsky významná lokalita, na území rezervace vyhlídkový rulový skalní útvar Čertovy kazatelny s pěkným výhledem do údolí; Tančírna – pam. chráněná budova od r. 2019, patrová dřevěná secesní býv. tančírna z roku 1907 s tanečním sálem dlouhým přes 20 m, kterou nechal postavit podle plánů A. Utnera ml. kardinál Georg van Kopp, v objektu informační centrum s kavárnou, v okolí nevelký park; Javorník – město (2760 obyv.), od roku 1992 městská památková zóna, první zmínka již v roce 1291, o hradu z roku 1307, v 1. pol. 16. století rozvoj těžby stříbra, od roku 1897 železniční spojení s vnitrozemím, dominantou města zámek Jánský vrch (nár. kulturní památka) vzniklý v l. 1482-1520 přestavbou pův. gotického hradu na biskupské sídlo, nejvýznamnější úpravy zámku za působení vratislavského biskupa P. G. Schaffgotsche v 18. století, po roce 1945 zámek postupně vybavován cenným mobiliářem z období od renesance po biedermeier, nachází se zde největší sbírka dýmek a kuřáckých potřeb v ČR, od r. 1769 zde působil významný hudební skladatel a kapelník Karel Ditters z Dittersdorfu, mezi další pamětihodnosti města patří barokní farní kostel Nejsv. Trojice z l. 1716-18, nárožní patrová klasicistní budova býv. soudu z l. 1825-36 (od r. 2020 sídlo měst. muzea a infocentra), barokní mariánský sloup z r. 1723 na nám. Svobody či gotický hřbitovní kostel sv. Kříže z r. 1260

Turistická přístřeší a odpočívadla: Růženec, Borůvková hora (rozhl.), Wrzosówka (kostel sv. Karla Boromejského), Przełęcz Łądecka, Letiště, Čertovy kazatelny